

Iš dalies debesuota, temperatūra naktį 40 laipsnų, dieną 60°. Saulė teka 5:41, leidžiasi 7:55

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. XLI

Kaina 5c

Midwest Inter. Gr.
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

8. Ill. Penktadienis, Gegužės-May 7 d., 1954 m.

Price 5c

No. 108

JAV-ANGLŲ ŠTABAI SVARSTYS INDOKINIJĄ

SSSR VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS (MVD) TERORO-DIVERSIJOS SKYRIUS

Kapt. Chochlov atidengia Kremliaus įstaigas, kurios žudo ir vagia antikomunistus užsieny

BONA, Vokietija. — Kaip jau anksčiau buvo pranešta, sovietų slaptosios policijos (MVD) kapitonas Nikolai Chochlov buvo pasiūstas į Frankfurtą nužudyti rusų antikomunistų veikėją, NTS sąjungos pirmininką Dr. Georgi Okolovič. Šį kartą pabudo Chochlovo sąžinė ir jis pasidavė su dviem savo padėjėjais, vokiečių komunistais, JAV pareigūnams.

Dabar Chochlov paskelbė savo "biografiją" ir Okolovič nužudymo planą, Kremliaus vidaus reikalų ministerijai padavė "Uždavinys — Reinas".

MVD-isto gyvenimas

Kapt. Chochlov yra gimęs 1922 m. Gorkio mieste. Jo tėvas, senas komunistas, yra miręs, motina gyvena Maskvoje ir turi net telefoną. 1951 m. jis vedė Janinę Timashevich, kuri turi sovietų statybos inžinieriaus laipsnį. 1952 m. jam gimė sūnus.

Chochlov, būdamas mokytojas, įstojo į komjaunuolių. 1940 m. jis baigė gimnaziją su aukso medaliu ir gavo teisę studijuoti veltui bet kuriame universitete. Iš pradžių jis nutarė pasidaryti aktorium, studijavo režisūrą ir uždirbo kiek iš filmų. Prasidėjus karui, jį pašaukė į kariuomenę, bet dėl neveikatos atleido. Metais vėliau jis pasisūlė savanoriui ir tada jį priėmė į atsargos batalioną, esantį Maskvoje. Netrukus jį priskyė prie NKVD (dabar MVD) ir pasiuntė į priešų užfrontę (vokiečių) vadovauti partizanams. Jo vyr. viršininkai, NKVD generolai Eitington ir Sudaplatov, buvo areštuoti 1953 m. kaip Berijos šalininkai, ir kaip jis spėja, likviduoti.

Apmokant jį ir partizanų vadus, NKVD-istai jį pasiuntė kaip "vokiečių belaisvį" į vieną karo belaisvių stovyklą Obolovske. Pramokęs geriau vokiškai, jis buvo pasiūstas į užfrontę kaip "vokiečių leitenantas Otto Wittgenstein iš karo lauko slaptosios policijos su būstine Minske".

Veikė ir Lietuvoje. Kovodamas vokiečių uniforma su vokiečiais ir organizuodamas komunistų partizanų, Chochlov atsikūrė Rytų Lenkijoje ir 1944 m. Lietuvoje. Čia pasistūmėjas raudonajai armijai, jis perėjo vėl į saviškių pusę ir, karui baigiantis, jį grąžino vėl į Maskvą.

Čia jį numatė į Rumuniją kaip NKVD karininką. 1945 m. kovo mėn. jis išskrido iš Maskvos, aprūpintas lenkų pabėgėlio pasu, Stefan Lewandowskio vardu. Jis prisiglaudė prie rumunų komunisto lujo Patroianu, NKVD agento. 1946 m. jis atsiskaidė lenkų pilietybės ir 1947 m. jis gavo rumunų pilietybę. Atvykęs į viršininkas gen. Eitington davė jam įsakymą surasti telegrafisto vietą rumunų laisve, pabėgti į Prancūziją ir paprašyti politinio pabėgėlio prieglaudą. Bet aplinkyboms pasikeitus, jis grįžo į Maskvą ir atnaujino studijas Maskvos universitete, vis dar gaudamas NKVD-isto algą.

Lengva keliauti sovietų agentui 1951 m. gen. Sudaplatov, MVD 9-to skyriaus viršininkas, pasiuntė Chochlovą su austrų pasu ir Josef Hofbauer pavarde

istirti keliavimo galimybes po Vakarų Europą. Tais metais balandžio mėn. jis atvyko į Vieną. Birželio mėnesį išvyko į Šveicariją ir išgabeno \$5,000 į vieną šveicarų banką. Iš čia jis pasileido po Prancūziją, Belgiją, Daniją ir Olandiją, nesutikdamas jokių kliūčių, kaip sovietų agentas.

Rugpjūčio mėn., grįždamas į Austriją, pateko į muitininkų rankas, kam nedeklaravo šveicarijot pirktos akordeono. Muitininkai nustatė, kad jis ten turi ir savo einamąją sąskaitą bankke, bet nepranešė austrų valdžiai. Turėjo įsikišti sovietų galingieji atstovai; Chochlovą išvadavo iš bėdų ir atšaukė į Maskvą. Jis gavo papeikimą, bet leido grįžti į universitetą, liekiant ir toliau MVD-istų sąrašuose.

(Rytoj: MVD agentai tykoja pabėgėlius).

Demokratatai kalba apie pralaimėjimą Genevos derybose

KALTINA VALDANČIOSIOS PARTIJOS SUSISKALDYMA

WASHINGTONAS, D. C. — Sen. Gillette iš Iowa savo kalboje demokratų konferencijoje tvirtino, kad JAV Genevos konferencijoje susilaukė didelio ir negirdėto pralaimėjimo.

Pralaimėjimas patirtas, pradedus svarstyti Indokinos klausimą, ir už tai tenka kaltinti valdančiosios partijos susiskaldymą, sako Gillette, primindamas, kad viena respublikonų grupė 1952 m. rinkimuose užėmė Baltuosius rūmus (Eisenhowerio respublikonai), o kita respublikonų grupė — Kongresą (Tafto-McCarthy respublikonai).

Gillette pripažįsta, kad sekretoriui Dulles nepasisėkė išlaikyti antikomunistinį frontą vieningai, ir iš to gali susidaryti labai dideli pavojai.

Sovietų generolas "teikėsi" aplankyti JAV armijos vadą

HEIDELBERGAS, Vokietija. — Sovietų raudonosios armijos viršininkas Rytų Vokietijos gen. A. A. Grečko netikėtai pasirodė JAV armijos vado Vakarų Vokietijos gen. William Hoge būstinėj.

Tai buvo pirmas raudonosios armijos vado Rytų Vokietijos mandagumo vizitas amerikiečiams, tik ne amerikiečių. Jie ir jų vakarų sąjungininkų viršininkai jau nekartą yra skubėję į rytinę pusę pasisveikinti su "kolegois". JAV armijos vadas Hoge, aplankė gen. Grečko perreitetų metų lapkričio mėnesį. Kol šis teikėsi atsakyti tuo pačiu vizitu, praėjo pusmetis laiko.

Kanados generolis gubernatorių Vincent Massey JAV Kongrese sako kalbą. Savo kalboje Massey pabrėžė, jog Kanada visada tarkininkaus Amerikai siekiant taikos.

PROKURORAS NELEIDŽIA SKELBTI FBI SLAPTO PRANEŠIMO ARMIJAI

Sen. Symingtonas reikalauja surasti karininką, kuris nusikalto, informuodamas sen. J. McCarthy

WASHINGTONAS, D. C. — Stevens-McCarthy byloje ketvirtadienį buvo vis dar ilgai ginčytasi dėl FBI slapto dokumento armijos viršininkui gen. Bolling.

Iš pradžių sen. McCarthy kalbėjo, kad jis turįs tikrą FBI direktoriaus Hooverio memorandumą. Taip jam aiškines jo informuotojas, vienas armijos žvalgybos karininkas. Bet vėliau paaiškėjo, kad tai buvo tik Hoover rašto generolui Bollingui santrauka. Buvo pasiūstas pas FBI direktorių Hooverį komiteto advokatą padėjėjas Colliers, kuris grįžęs, paliudijo, kad McCarthy dokumentas nėra FBI rašto kopija, bet santrauka, liekanti apie įtariamus sovietų šnipus, dirbančius armijos radarų laboratorijoj.

Dokumentas slaptas

McCarthy pareikalavo perskaityti posėdy jo pristatytą pranešimą, kadangi jo turinį patvirtinais FBI direktoriaus originalus pranešimas.

FBI direktoriaus patarimu, komitetas kreipėsi į vyr. prokuro-rą Brownell, kuris pranešė, kad šio pranešimo, išimtų iš slapto FBI memorandumo, negalima viešai skelbti.

Kas nors bus nusikaltes

Demokratų senatorius, komiteto narys Symingtonas, pareikalavo surasti ir išaiškinti McCarthy informuotoją iš armijos saugumo tarnybos. Šis klausimas atrodo bus dar svarstomas vėliau. Sen. McCarthy pareiškė, kad jis jokiomis sąlygomis neišduos savo žinių teikėjo.

Stevens suklydęs

Armijos sekretorių Stevens ketvirtadienį atitaisė savo ankstesnius tvirtinimus, kad jis vasario 24 d. posėdy tarėsi tik su savo armijos štabu. Šiandien jis pripažino, kad pasitarime dalyvavo ir gynybos sekretoriaus padėjėjas Struve Hensel, kurį McCarthy laikė vyriausiu "šamoksininku" prieš jo tyrimėjimus.

McCarthy pakaltino Stevens nusikaltime priesaikai, kadangi jis pataisęs savo pareiškimus tik po to, kai du liudininkai slaptaime posėdy patvirtino, jog posėdy dalyvavo Hensel ir kitai.

Komiteto advokatas Jenkins apramino McCarthy, priminda-

Nesutarta dėl Dien Bien Pfu trumpų paliaubų

SSSR atsisakė tarpininkaut

GENEVA. — Prancūzijos užsienio reikalų ministerio Bidault derybos su Molotovu dėl trumpų paliaubų išgabenti iš Dien Bien Pfu tvirtovės Indokinionoj sužeist- tus karius nuėjo niekais.

Bidault prašė Molotovą tarpininkauti, kad jis paveiktų savo vasalą Vietnamą. Bet šis patarė prancūzams netarpiškai derybėms. Prancūzai vengia tokio netarpiškų derybų.

Dien Bien Pfu tvirtovėje yra apie 1,500 sunkiai sužeistų prancūzų karių.

Gynėjai susilaukė pagalbos

HANOI, Indokinja. — Ketvirtadienį prancūzai sutraukė visus savo lėktuvus iš aerodromų ir lėktuvnešių, ir sudavė dideliu smūgiu Vietnamto partizanų armijai, kuri ruošiasi naujam, ir kaip jie mano, pergalingam puolimui prieš Dien Bien Pfu tvirtovę.

Kinija išnaudoja Genevos derybas savo propagandai

Nuo jos viskas priklaus

HONG KONGAS. — Komunistinė Kinija naudoja visas įmanomas priemones paversti Genevos konferenciją savo propaganda ir susilpninti antikomunistinį frontą Azijoj.

Tipiški yra komunistinės Kinijos žinių agentūros pareiškimai, kad šiandien Kinija "yra didelė galybė ir dalyvauja tarptautinėje arenoj".

Agentūra giriasi, kad jokie Azijos klausimai, karo ar taikos, negali būti išspręsti, nedalyvaujant Kinijai.

Net ir užkurtas jai kelią į Jungtines Tautas, ji ilgai naudosis Genevos konferencija savo propagandai, kad ji yra tarptautinėse tarybose pripažinta didvalstybė.

DAUGIAU PARASIUTININKŲ I INDOKINIJOS FRONTE

FRANKFURTAS, Vokietija.

JAV didieji transportiniai lėktuvai pasiūsti į Prancūziją nugabenti iš ten į Indokinją dar vieną parašutinininkų dalinį.

Balandžio 23 d. 10 Amerikos lėktuvų nuskraidino į Indokinją apie 1,000 vyrų. Iš ten jie siunčiami padėti Dien Bien Pfu tvirtovės gynėjams.

AISKĖJA PREZIDENTO OPTIMIZMAS

'Su Australija ir Zelandija jau susitarta

GENEVA. — Dideliu komunistų nusiminimui, ketvirtadienį buvo pranešta, kad JAV ir Anglijos vyriausybės nutarė netrukus suaukti savo karinius štabus į bendrus posėdžius svarstyti Indokinos ir visos Pietryčių Azijos strategiją.

J. Laniel gavo pasitikėjimą

Prancūzų parlamentas nukėlė Indokinos taikos debatus

PARYZIUS. — Ketvirtadienį Laniel vyriausybė laimėjo didelį politinį mūši parlamente.

Premieras Laniel reikalavo atidėti debatus dėl Indokinos politikos, kol pasibaigs Genevos konferencija. Paskutinėmis dienomis buvo tiek daug reikalau-tas skubių debatu, kad atrode, jog grįst Laniel vyriausybė ir jo užsienio reikalų ministeris Bidault turės grįžti iš Genevos.

Ketvirtadienio posėdy parlamentas pritarė Laniel reikalavimui. Tuo pačiu jam buvo pareikštas ir pasitikėjimas 302 balsais prieš 260.

JAV lėktuvai su prancūzų kariais pasiekė Saigoną

Pakistanas, Ceilonas parodė Vakarams savo draugiškumą

SAIGONAS, Indokinja. — 8 Amerikos transportiniai lėktuvai, "Globemaster" tipo, atgabeno iš už 8,500 mylių dar 800 prancūzų savanorių padėti Dien Bien Pfu tvirtovės gynėjams.

Iš Saigono ir kitų kaimyninių aerodromų parašutinininkai gabenami vietiniais lėktuvais (prancūzų, amerikiečių) į kruvinąjį mūšį.

Lėktuvai, pakilę iš Marselio aerodromų, turėjo apskuti Indiją, nes ši valstybė nepraleidžia Amerikos lėktuvų, gabenančių prancūzus kariuomenę ar karines medžiagas į Indokinją. Lėktuvai pakeliui nusileido Pakistano ir Ceilono pasiimti kuro tolimesniai skridimui.

Čekija protestuoja dėl balionų, kuriais siunčia biblijas

"Kičasi į vidaus reikalus"

VIENA, Austrija. — Žiniomis iš Pragos, Čekoslovakijos vyriausybė įteikė Jungtinėms Amerikos Valstybėms protesto notą dėl siunčiamų balionų iš Vakarų Vokietijos, JAV zonos.

Su balionais siunčiami laisvės atsišaukimai, bet dar daugiau biblijų. Amerikos biblijų draugijos yra užpirkusios šimtus tūkstančių šių knygų ir tvirtina, kad didžioji dalis jų pasiūsta už Geležinės uždangos laisvės ilgstantiems žmonėms.

Izraelis mini savo nepriklausomybę

JERUZALE. — Penktadienį su didelėmis iškilėmis žydai atšventė savo valstybės atstatymo šešių metų sukaktuves. Buvo pagerbti nepriklausomybės kovotojai, žuvę Palestinos kare prieš arabų kaimynus.

Kai prez. Eisenhoweris davė trečiadienį savo optimistišką pareiškimą, jis be abejonės, jau buvo gen. W. B. Smitho painformuotas iš Genevos apie gautą Edeno atsakymą.

Pasiūlymas — sekretoriaus Dulles

Valstybės sekretorius Dulles, keletą dienų prieš apsisdamas Genevą, pasiūlė Edenui suaukti JAV-Anglijos karo štabų konferenciją. Ketvirtadienį pasekretorius gen. Smith leido "pasklisti" žinia, kad iš anglų gautas teigiamas atsakymas šiam Dulles pasiūlymui.

Dalyvaus ir daugiau šalių

Kaip spėjama, karo štabų konferencijos vyks lygiagretu už užsienio reikalų ministrų diplomatinėmis konferencijomis. Neabejojama, kad į štabų konferencija atvyks ne tik Australija ir Zelandija, bet Prancūzija ir kitos valstybės.

Su Australija ir Zelandija, su kuria JAV yra sudariusios Pacifico gynybos paktą ANZUS, sudarytas nuolatinis komitetas studijuoti apsigynimo uždavinius Indokinionoj.

Visa ši masinerija užvirs tik po Genevos konferencijos, jei paaškęs, kad susigvenimas su komunistais neįmanomas. JAV tas aiškų ir šiandien, bet prancūzai ir anglai verčia nukelti didesnius gynybos organizavimo darbus po Genevos konferencijos.

Pasitarimai tarp JAV ir Anglijos karinių štabų numatomi pradėti savaitės laikotarpiu, nežiūrnt, kuo ir baigtųsi Genevos konferencija.

Marš. Juin atsiprašė, lieka NATO tarnyboj

PARYZIUS. — NATO komitetas pranešė, kad prancūzų maršalas Alphonce-Pierre Juin atšaukė savo kritikas prieš Europos jungtinės armijos planus ir pasižadėjo ateity drausmingai vykdyti savo pareigas.

Šio pareiškimo užteko, kad marš. Juin liktų ir toliau NATO žemis, oro ir jūrų pajėgų vadas Vidurinėj Europoj.

Kuo baigsis jo konfliktas su Prancūzijos vyriausybė, dar nežinia. Juin už tas pačias kritikas buvo pašalintas iš vyriausybės karinių patarėjų, aukščiausios karinės vietos.

Egipte nubausti 2 spaudos magnatai

KATRAS. — Egipto revoliucinis teismas nuteisė už korupciją du žinomus laikraščių leidėjus, brolius Fath. Jų dienraš-tis "Al Misri" buvo vienas iš didžiausių visame Egipte.

Teismas nubaudė Mahmoud Fath 10 metų kalėjimo ir konfiskavo jo turimą vertą \$730,000. Jis dabar yra Šveicarijoj. Jo brolij Hussein teismas nubaudė 15 metų kalėjimo, bet sąlyginiai.

Broliai Fath leido po laikraštį, ir anglų bei prancūzų kalba.

KODĖL AŠ PRIKLAUSAU LIETUVIŲ DARBININKŲ DRAUGIJAI

(Vajaus komisijos premijuotas straipsnis)

MANE NUSTEBINO LDD vajaus komisijos paskelbtas straipsnių konkursas. Jau ne vieni metai aš esu šitos draugijos narys ir man atrodo, kad reikalas aiškus. Bet kai sužinojau apie konkursą, aš tyčia pasiteiravau kai kurių, mano nuomone, tinkamų, bet nepriklausomų LDD asmenų, kodėl jie nepriklauso. Paklausinėjau dar ir kai kuriuos LDD narius, kodėl jie priklauso.

Prisipažįstu, gavau nelauktų atsakymų. Dauguma tų, kurie nepriklauso, pasisakė, kad jie labai mažai tegirdėję, kas yra ta LDD. Ką tas reiškia? Ne ką kita, kaip tą, kad LDD vadovėbė permaži iki šiol garsinosi. Ši padėtis, atrodo, taisykla, bet neužtenka. Aš saugyčiau, kad mūsų centras ir kuopų vadovėbės turėtų parodyti daugiau ryžtumo LDD garsinti.

bet dar labiau aš buvau nustebintas kai kurių LDD narių, kurie man atsakė, kad jie šiai organizacijai priklauso dėl draugiškumo. Tik po šių apklausinėjimų aš supratau, kad minėtas konkursas jau seniai buvo reikalingas. Todėl aš pasiprenžiau papasakoti, kodėl aš priklauso LDD. Bandyčiau pasakyti atskirais pavzdžiais.

Pats draugiškas pavadinimas rodo, kad ji yra darbininkų organizacija. Tai kaip suderinti šį pavadinimą, jei LDD priklauso ir daktarų, advokatų, inžinierių ir kitokių profesionalų? Man pačiam šis dalykas labai aiškus. Šiandien darbininko sąvoka visai kitokia, negu buvo, sakysim, 40 metų atgal. Tada darbininkas vadindavo tik tuos, kurie atlikdavo "juodus darbus" ir gyveno išimtinai iš savo prakai-

to. Net vadinami "baltakalniariai" nebuvo laikomi darbininkais. Bet laikai keitėsi, Amerika mechanizavosi, ir beveik išnyko senoviškas "juodas darbininkas". Jis pats tapo koku nors specialistu ir sturtėjo savo gyvenimo lygiu su tariau ar tikru profesionalu. Todėl šiandien darbininku, kiek aš suprantu LDD pavadinimą, laikomas kiekvienas, kuris rankų ar smegenų darbu užsidirba sau pragyvenimą. Darbininku nelaikomas tik tas, kuris gyvena iš dividendų, nuosimėjų, palikimų ar kitų darbo. Bet aš negirdėjau, kad nors vienas tokių priklausytų LDD. Aš pats esu mechanikas, uždirbu vidutiniškai algą ir gyvenu ne prasčiau, kaip dauguma vadinamųjų "baltakalniarių". Todėl man nėra jokios baimės, jeigu šalia manęs LDD priklausio ir koks daktaras, ar koks žymus visuomenininkas.

Antra. Vienas pamatinių LDD tikslų yra ne "draugiškumas", bet siekimas socialinio teisingumo mūsų visuomenėje. Kaip čia aš pritampu? Ogi štai kaip. Man jau seniai aišku, kad jeigu nebūtų buvę asmenų, kurie kovojo ir kovoja už socialinį teisingumą, tai nepaisant mūsų didelių išradimų ar ūkinių pakitimų, dar ir šiandien dauguma žmonių būtų netoli pakilę nuo vergų lygio, o kiti mirktų neįspasakytame pertekliuje. Dabar ir paprastais darbininkais yra laikomas žmogumi, ko pirmiau beveik nebuvo. O šitas gyvenimo aplinkybių pakitimas galėjo įvykti tik dėl to, kad žmonės kovoje ne pavieniai, bet telkėsi į organizacijas ir bendrai kovojo. Aš pats savo laiku ir darbininkus organizavau ir į strei-

UNITED PRESS TELEPHOTO
Karys G. David Schine (viduryje), dėl kurio tarp armijos pareigūnų ir senatoriaus McCarthy kilo aštrus susikirtimas.

kus vedžiau ir kitaip kiek mokėdamas skiepijau mintį, kad bendras liaudies teisingumas ir teisingo turto paskirstymas, tik retas kuris iš mūsų šiek tiek pakilsime, o pati masė bus tik arimo ir akėjimo įrankiai. Jeigu šiandien mes turime kitokią Ameriką, tai tas įvykdyta pastangomis organizacijų, kurios kovojo ir kovoja už socialinį teisingumą. Dabartiniai naujieji ateiviai, jeigu jie čia nelaimės būtų atbloktai iš Lietuvos prieš 40 metų, tai būtų radę visai kitokią Ameriką, negu rado dabar. Tada naujai atvykusiam žmogui tekdavo ir pabaudyti, o gavus darbą, dirbti kaip jaučiui, ir atlyginimas buvo toks, kad apie "limuzinus" ir namų pirkimus galvodavo tik tie, kuriems kaip nors pavyko įkisti namus į svetimą kišenę. Jeigu dabar čia naujai atvykęs darbo žmogus visai trumpu laiku pasidaro "tikras amerikietis", valgo ką nori, už darbą gauna žmonišką atlyginimą, jo asmens teišės apsaugotos, tai jis turi būti dėkingas tokioms organizacijoms, kaip LDD.

Trečia. Lietuvių Darbininkų Draugija yra švietimo organizacija. Kadangi aš nesu joks profesorius, tai vienas mano draugas manęs klausė, kaip aš čia pritampu? Visai paprastai. Nėra būtino reikalo būti "profesorium", jei nori dirbti švietimo darbą. Aš moku LDD \$1.00 per metus. Dabartiniams laikais tai tik lašas jūroje. Bet ar žinote, kad per daugelį narių iš tu dolerių susidaro sumos, iš kurių LDD gali leisti tokį stambų žurnalą, "Darbą". O jei narių būtų daugiau, tai LDD galėtų arba pati žurnalą dar padidinti, arba išleisti naudingų knygų.

Vienas mano klausimas asmuo atsikirtė: "Tai ką jūs tokio didelio padarote, leisdami tą žurnalą?" Aš jam štai ką atsakiau: "Brolau, visi gyviai, taigi ir žmonės, turi budėti. Jeigu mes nesausgomsime, ką per dešimtmečius iškovojoje, tai visai nepastebimai mūsų laimėjimus kas nors pasiglemš. Tai reiškia, kad mes visuomet turime būti savo reikalų sargyboje. O tam reikalingas žmonių švietimas. 'Darbas' kaip tik yra vienas tų žibintų, rodančių mums kelią į savisaugą ir tolimesnius laimėjimus".

Ketvirta. Aš esu lietuvis ir demokratas. Demokratai nereiščia šiuo vardu pavadintos partijos nari, bet asmenį, kuris tiki į žmogaus teises. Todėl man rūpi ir Lietuvos žmonių teisės, nors aš pats manau laigti amžių čia Amerikoje. LDD stoja ne vien už atsteigimą nepriklausomos, bet ir demokratinės Lietuvos. Kodėl "demokratinės"?

Naujos lietuviškos plokštelės

Operos solistė ir koncertinė dainininkė Vincė Jonuškaitė prieš Velykas lankėsi Chicagoje. Ta proga ji įdainavo tris lietuviškas muzikos plokšteles, fortepionu pritariant jos ilgamečiui koncertų partneriui komp. Vladiui Jakubėnui. Įdainavimas įvyko RACA Victor studijoje; plokštelių leidimas yra privačiai sponsoruojamas, bet leidimą ir platinimą prižiūrės J. Karvelo prekybos namai.

Šį kartą fortepionu pritariant buvo įdainuoti originalūs mūsų kompozitorių kūriniai: K. V. Banaičio "Aš per naktį", Vl. Jakubėno "Mėlynai varpeliai", A. Račiūno "Ar atminsi" ir "Oi pasakykit", Giedrės Gudauskienės "Bėgalinis Višpaties pasaulis", A. Kačanausko "Gėdumas" ir St. Šimkaus "Ten, kur Nemunas banguoja".

Numatomas dar viso pluošto liaudies dainų įdainavimas, mažam orkestrėliui pritariant. Liaudies dainų aranžavimas orkestrui būsiąs pavestas komp. Vladiui Jakubėnui, bet pats įdainavimas būsiąs atliktas New Yorke.

Ogi todėl, kad demokratinė santvarkė didžiosi žmonių masė turi galimumą siekti socialinio teisingumo. Mano požiūriu, tik mažai dalelei lietuvių būtų gera gyventi, kad ir nepriklausomaj Lietuvoje, jeigu nebūtų demokratinės santvarkos. Aš esu prieš visokias diktatūras.

"Darbas", 1954 m. Nr. 1.

DANA
Pavasariniam Sezonui Didelis Pasirinkimas Įvairių Vairių, Vyrų ir Moteriškų Drabužių.
Lietuviški audiniai, medžio ir odos išdirbiniai, meniški gintaro gaminiai ir kt.
DANA, 1445 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

MOTINOS DIENOS PROGA IŠPARDAVIMAS

Pagerbkite savo motinėle, nupirkdami jai ką nors praktiško iš drabužių. Didelis pasirinkimas suknelių, baltinių, skarelių, lovos skalbinių, kojinių, bliuskaičių ir kitokių daiktų.

JOSEPH'S DRY GOODS STORE LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

3218 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ
PROGRESS FURNITURE CO.
4181183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ KERTYBES. Naujausiu madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pėčių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklių, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSİMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

GAPSINKITES NAUJIEŅOSE

TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIJO LEMPOS
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuojamas.

DANA TELEVISION
sales - service
3130 S. Halsted, Danube 6-6887

HILDA FRANKLIN
MEZGIMO DIRBTUVĖ
SIUVIMO PAMOKOS

7025 N. Glenwood Avenue
SHeldrake 3-9253

Isteigta 1907
MOKAMEIKI

4%

SUTAUPOMS OAK SAVINGS & LOAN ASS'N.
Valstybės Priežiūroje
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANAL 6-1640

For A Taste Treat TRY OUR

SPAGHETTI WITH GARLIC AND OIL

HOMEMADE RAVIOLI—ALL KINDS OF ITALIAN FOOD
Come to Daniel's and Save.

ORTENZI LOUNGE
1300 N. 24th AVENUE
MELROSE PARK, ILL.
Fillmore 3-9445. — We Deliver

NASH AIRFLYTES
Large Selection of Used Cars
CHICAGO AUTO SALES AND SERVICE
Everglade 4-4030-31
Chicago 22, Illinois

WHITE'S AUTO REPAIR SHOP
Damesio Vairuotojai!
Pataisome visokių išdirbysčių ir modelių automobilius ir sunkvežimius. Aukščiausios rūšies mechanikai. Priemamos kainos.
2213 WEST 13th STREET
TAYlor 9-2785

Why not be a Missionary THE WHITE SISTERS have hospitals, schools, orphanages and do social work throughout North, West, East and Central AFRICA. Applicants accepted ages 17 to 35. THERE IS WORK FOR ALL Background in social work desirable but not necessary. For fascinating detailed information write MISSIONARY SISTERS OF OUR LADY OF AFRICA Franklin, Pennsylvania or Belleville, Illinois or Metuchen, New Jersey.

Kostas Eidukonis
6930 So. Talman Ave.
CHICAGO 29, ILL.
Pigiai, saugiai ir skubiai

PERKRAUSTO BALDUS (MOVING)
Dideli trokštai, daiktai apdrausti.
Telefonuokite:
GRovehill 6-7096

PARSTUPAS

Parstupo šaknis jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gijimo priemonė Hippocratico laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po 'rutinę ir skreplevimą, kiti sako Parstupo šaknis gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo kad ir kietų vidurių. Prisigyskite mums \$1.00, tai mes prisigysime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: Hemlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garstina NAUJIEŅOSE

FINE COSMETICS FROM ABROAD

Improve Your Appearance With

IDA HARRIS COSMETICS

Featuring Nationally Known Lines

DORchester 3-0241

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000. Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. Lafayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuosimėčio

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausios baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, baldytuvai, gatazė šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR šiti. Radio aparatai, kildymai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, skaidriais jokių laskų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ktv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

TAUPYKITE ATEIČIAI PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS I CHICAGOS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI \$10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštasis dividendas. KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus. KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą. KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietu. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietu.

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Linksmas diena mums prašvito...

LONDONAS. — Štai jau ir praėjo didžioji pavasio šventė — Velykos. Prisimenu, kai ankščiau buvo reikalaujama griežtai prisilaikyti nustatyto gavėnios pasninko, tai Velykų laukdavo ne vien tik vaikai, bet ir suaugusieji. Sausas gavėnios pasninkas per tas septynias savaites gerokai atsisobdavo ir kiekvienas laukdavo to laiko, kad galės ką nors riebesnio į pilvą įkimti. Mažieji laukdavo Velykų "bobutės" su dovanomis, įdomavosi margučiais ir kitokiomis švenčių pramogėlėmis. Pasuktinąją gavėnios savaitę prasidėdavo pats didžiausias ruošimasis šventėms. Vyrai gamindavo gėrimus, o šeiminkės pagal kaimietišką receptą Velykų stalui praturtinti ruošdavo įvairius skanėsius. Tuo laiku virtuvėje pasklisdavo įvairūs kvapai, kurie erzino gavėniškai maitinamą kūną ir kartu žadino žvėrišką apetitą. Nebesulaikydavo ir "apsirijimo grieko" baimė: rodos, traukte traukdavo ką nos nudžiūti. Bet budrios šeiminkės akys tokius smalsuolius greitai pastebėdavo ir apsigynimui paleisdavo į darbą turimus po ranka savo įrankius. Dar nespėjai nė susiorientuoti padėty, tik pajutai, kad jau šlapia mazgote ar samčiu gavai į kakta, o kartais kačerga arba ližė užkrinta ant nugaros. O mazgotė ar samčio "bučkiai" ilgesniam laikui palieka žymes ir per Velykas bus gėda pasirodyti, nes visi supras už kokius pasižymėjimus esi "apdovanotas".

Velykoms išvirdavo daug kiaušinių, kuriuos pagal seną tradiciją įvairiai, o kartais ir gana sudėtingai, numargindavo. Dažymui panaudodavo alksnių žievelės, cibulijų lukštus, samanas ir kitokių įvairių žolių mišinį. Nudažytus kiaušinius aptepdavo laku ir su vaško ar peilio pagalba gražiais raštais išmargindavo. Vyrų buvo rūpestis kaip pasidaryti nedžiūtamą margutį, nes Velykų rytą eidavo muštynių, ir kas turėjo stipresnį margutį, tai prisirinkdavo daugiau kiaušinių. Kiaušinius mušdavo iš atiminių, ir jeigu "kiaušų sugūrinio", tai jo savininkas privalėjo atiduoti tam, kurio buvo stipresnis margutis.

Prieš Velykas šeštadienį kunigai ant šventoriaus šventindavo vandenį ir ugnį. Tą rytą šeiminkė, jeigu būdavo pečių užsilikusios ugnies — žarijų, tai užgesindavo ir laukdavo iki parnės pašventintos, su kuria namuose užkurdavo naują ugnį. Šeštadienį žmonės, eidami į bažnyčią, nešdavosi ir kuro: dupių, tvirtai susuktų skudurų, pakulinių pančių ir k. Po pamaldų, apsirūpinę šventintu vandeniu ir užsikūrę atsineštą durpę ar pantį, kad ugnis neužgesėtų, koduodami traukdavo į namus.

Šeštadienio vakare bažnyčioje būdavo laikomi mišparai, su kurių pradžia prasidėdavo vadinas velykaktis. Po mišparų jaunesnieji grįždavo į namus, o senesnieji, ypatingai, kuriems buvo toli grįžti į namus, likdavo bažnyčioje ir laukdavo prisikėlimo. Velykų rytą žmonės, eidami į bažnyčią, pasiimdavo ir maisto produktų, kuriuos, kunigui pašventinus, nešdavosi į namus ir dalydavosi laike pusryčių. Dienos metu pamaldų nebūdavo, tai po pusryčių eidavo truputį nusnūsti ir vėliau prasidėdavo baliavojimas ir kaimynų lankymas, ir ta pramoga tęsdavosi kelias dienas. Pasakoja, kad ankščiau Velykas švėdavo visą savaitę, būtent iki atvelykio. Ot tai bent buvo Velykos!

Kaip londoniečiai praleido Velykas

Vertinant Velykoms, atvykęs iš Škotijos kun. Gronis Londone pravedė rekolekcijas. Tuo laiku Londono klebonas kun. Matulaitis, atsilygindamas, rekolekcijas pravedė Škotijos lietuviams. Tai Velykas sutikom apsišvarinę ne tik kūną, bet ir sielą. Gal ir nebologas sumanytas, nes kai yra svetimas kunigas, tai kažkaip drąsiau ir su "žagarais" nuvažiuoti. Na, ir būna kas tempti, nes per ištisą metą gera našta prisirenka...

Knygų spaustuvė "Nida", švėsdama dviejų metų sukaktį, trumpai prieš Velykas padarė didelę staigmeną. Išleido J. Sužiedėlio knygą "Žalgiris". Jos kaina Anglijoje su prisuntimu 3 šilingai. Tai tikrai yra pigiau grybų, ir po tos staigmenos dar ilgai neišsiblaiviau, ar čia sapnas, ar tikrovė. Užjūrio kraštuose išleista knyga Anglijoje yra sunkiai įperkama, nes jai reikia paaukoti 1-2 dienų uždarbį. O dabar bus galima įsigyti knygą tik paaukojant vienos valandos pajamas. Steigiamas knygų klubas, ir jeigu susiras reikalingas skaičius skaitytojų, kurie padengtų faktiškas spausdinimo išlaidas, tai už tokią kainą kiekvieną mėnesį būtų galima išleisti po naują knygą. Klubo nariais galės būti ir užjūryje gyvenantieji lietuviai, ir jiems kyga bus prisiučiama tik už vieną dolerį. Tai sveikintinas ir gražus sumanymas.

Prieš Velykas laikrodžiai buvo pavaryti vieną valandą pirmyn, kas reiškia, kad jau prasidėjo vasaros laikas. Kartu su laikrodžio pavarymu sutrumpėjo ir poilsio laikas, nes, eidamas gulti, žiūri į saulę, o keliantis reikia žiūrėti į pirmyn pavarytą laikrodį.

Velykų rytas Londone išaušo stebėtinai gražus ir daug lietuvių buvo prisirinkę į prisikėlimo pamaldas, kurias atlaikė kun. Matulaitis. Po pamaldų

šventiškai pasisveikinę ir pasidalinę mintimis skirstėsi pusryčių, pasikviesdami kartu ir iš toliau atvykusius. Galima sakyti, kad Londono lietuviai Velykas praleido vizitų, sveičiavimo ir margučių daužymo ženkle. Abiejuose lietuvių klubuose buvo rengiami pasilinksminimai, bet žmonių nedaug dalyvavo. Mač, lietuviai daugiau yra pratę metines šventes praleisti šeimos ir draugų räteliuose, o ne sokiuose ar kine.

V. Vytenietis

Motinių Diena

Niekas tiek neužsirtarnauja ypatingos pagarbos dienos, kiek motina. Ji užsirtarnauja visas reikiamas jai gražiasias mintis ir duodamas dovanas. Ji tačiau užsirtarnauja kurkas daugiau.

Ji užsirtarnauja pagarbos ir švelnumo iš savo šeimos apskritus metus. Nedera imti ją lengvai. Nedera skaityti ją tik kiek augščiau už šeiminkę.

Tenka suprasti štai kas: nors dar ir taip tikslus būtų Motinių Dienos minėjimas, bet kur kas svarbiau yra, kad jis netaptų įvykiu, kai šeima stengiasi per 24 valandas atsilyginti už tai, ko neatliko per pirmesnesias 364 dienas.

Jeigu Motinių Dieną visa šeima turės mintyse daugelį dalykų, kuriuos motina teikia jai kasdien, tai šis įvykis bus tikros reikšmės ir patvarios vertybės.

nežiūrint ką kitą duosit jai, būtinai įteikit motinai GELIU

FOR SUNDAY, MAY 9

order now

MOTHERS' DAY FLOWERS

Visa, kas susikauptė širdy pasakyt Motinai, pasakoma geriausia Motinių Dienos Gėlėmis. Norint geriausia pasirinkimo gražių buketų ir šauniai stilizuotų korsažų... PAMATYKIT AR PAŠAUKIT SAVO GELININKA, SIANDIEN

say it ALL with FLOWERS on Mothers' Day

GELININKAS GALI TELEGRAFUOT GĖLES BETKUR

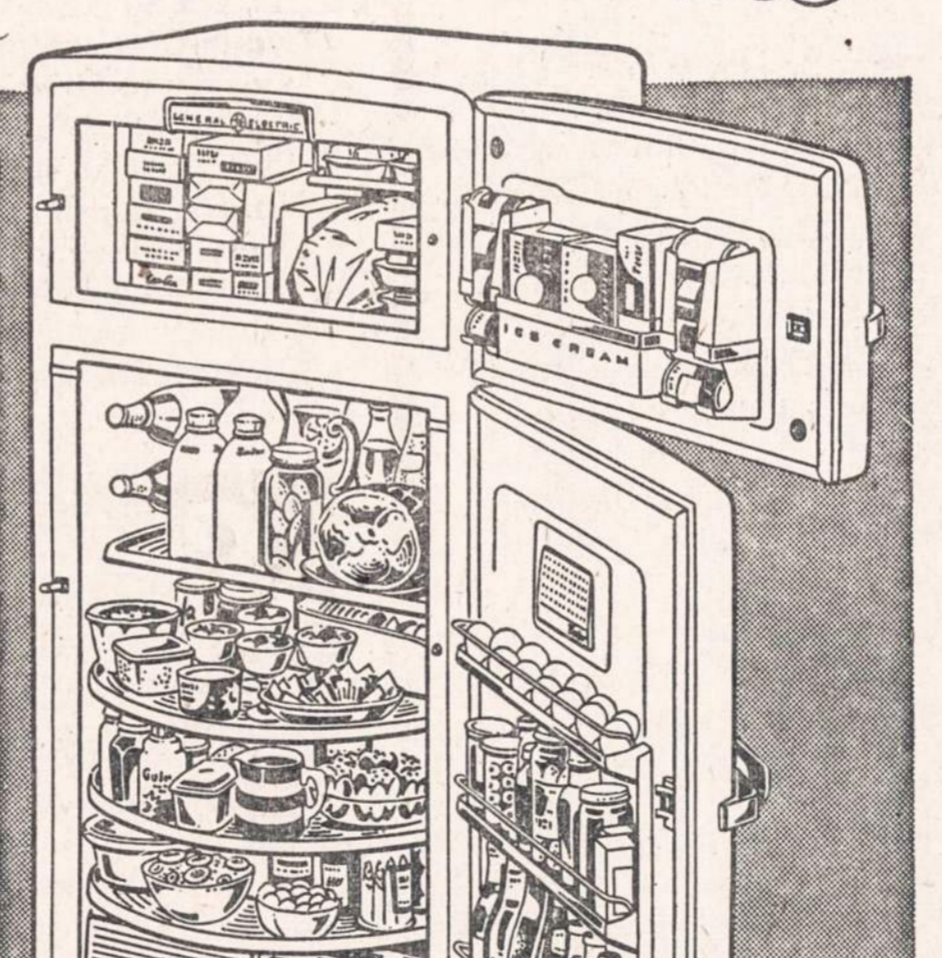
GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

NEW G-E REFRIGERATOR

WITH

REVOLVING SHELVES

PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

ONLY G-E GIVES YOU REVOLVING SHELVES...

PLUS ALL THESE NEW FEATURES!

- fold away bottle racks
- ice cream rack—juice can dispenser
- adjustable door shelves
- mini-cube ice trays

EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances in One cabinet!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

MORGIČIŲ PASKOLOS

UŽ ŽEMESNIUS NUOSIMČIUS

Karo veteranams - G. I. - paskolos už 4½%

Stipriausioji taupymo įstaiga

Turtas — \$44,000,000

Atsargos Fondas — \$3,500,000.00

ISTAIGOS: Kasdien, iskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų.
VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Treciadieniais visai neatidroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

A big automatic defrosting refrigerator... and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

LEO BERMAN HARDWARE and APPLIANCES

1638 W. 63rd Street

HEmlock 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd St.)
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Progress Baldų Imonės Skelbiamas

\$100,000.00 Vertės Prekių Perviršio

Išpardavimas

LENGVI IŠMOKEJIMAI

Vieni iš gražių seklyčiai setai dviejų dalių arba miegamo kambario trijų dalių, vertės \$200.00, dabar parduodami \$119.50 tie komplektai tiktai po

8-nių kubiškų pėdų dydžio 1954 metų gerųjų išdirbsčių \$179.50 refrigeratoriai po

2-ju dalių žymios išdirbsybės Nylon arba Frieze parlor setai, reguliariės vertės \$295.00, parduodami po \$159.50

3-ju dalių klevinio medžio miegamojo kambario setai, verti \$135.00, parduodami po \$79.75

Pilno dydžio porceliutuoti gaminiai virtuvės pečiai, vertės \$150.00, po \$89.50

5-kių dalių chrome breakfast setai, vieni iš gražiausių, vertės \$75.00, po \$44.75

Pilno dydžio studio couches, reguliariės vertės \$70.00, parduodami po \$39.75

Didelės ir patogios lounging kėdės, vertės \$70.00, parduodamos po \$39.95

Pilnai įrengtos Hollywood lovos, vertės \$75.00, parduodamos po \$43.50

Gražiai užbaigtos tvirtos komodės, vertės \$49.00, parduodamos po \$28.75

Tvirtai padarytos rašymui deskutės, reguliariės vertės \$40.00, parduodamos po \$24.75

Spiruokliniai matracai, 10 metų garantuoti, verti \$39.50, parduodami po \$19.95

Pasidėjimų spintelės (Chest of Drawers), vertės \$32.00, parduodamos po \$18.95

Patogios kėdės (Pull Up Chairs), visokių spalvų, vertės \$15.00, po \$9.95

Vienos iš gražiausių lempos, vertės \$10.00, parduodamos po \$4.95

Matykite šias ir šimtus kitų vertybių lygiai numažintom kainom per šį išpardavimą, kur galite sutaupyti iki 60%! VISOS PREKĖS YRA PIRMOS RŪŠIES IR PILNAI GARANTUOTOS. JEI PIRKĖJAS NEPATENKINTAS, GALI GRAŽINTI IR VISUS ĮMOKĖTUS PINIGUS ATSIIMTI. Lai niekas nenukreipia tamstų dėmesio nuo pastovaus lankymo šios LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS.

PROGRESS FURNITURE CO.

4183 ARCHER AVENUE—prie Richmond St.

Eidami atsineškite gazo ir elektros bilas—užsimokėsite be ekstra mokesčių. Taipgi priimame vandens takšų, raudonojo ir mėlyno kryžiaus apdraudus mokesčius ir telefono sąskaitas. Galite išpirkti American Express money orderius — yra saugu ir patogiu.

Krautuvė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. popiet. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 valandos vakaro dėl Tamstų patogumo.

LIETUVISKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 8-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES

SHULMISTRAS & Co. INSURANCE

REAL ESTATE

4004 S. ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILL.

Property Management, Mortgages, Loans, Title, Life, Fire, Marine, Automobile, Accident, Health, Life, etc.

Member of ARCHER CURRENCY EXCHANGE, Chicago Branch, Money Order, etc.

LA FAVORITE 8-6300

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

